

DZIEŃ HUTNIKA w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

ŚW. FLORIAN – PATRON HUTNIKÓW

Dzień Hutnika jest tradycyjnym świętem ludzi przemysłów metalurgicznego, głębokiego przetwórstwa i innych, związanych z nim gałęzi, skupionych wokół procesu produkcji tego uniwersalnego tworzywa, jakim jest stal. Święto to jest zwyczajem, który gloryfikuje znaczenie zawodu hutnika, podkreśla jego godność i daje okazję do kontaktu zaprzyjaźnionych i bliskich sobie osób. Obecnie istnieje wyraźne rozdzielenie hutnictwa i górnictwa, zrozumiałe ze względu na technikę i organizację pracy.

Rys.1. Św. Florian

Św. Florian (250-304) – to imię oznacza „kwitnący”, jest patronem zawodów, szeroko związanych z otwartym ogniem (m.in. strażaków, hutników, odlewników, kominiarzy, garncarzy czy piekarzy). Jak podaje żywot spisany w VIII wieku, uchodzi za postać bezsporną i historyczną. Jest patronem ludzi, którzy w trosce o życie bliźniego, ludzkie mienie i środowisko, walczą z kataklizmem, żywiołem, zagrożeniem i nieszczęściem. Jest wzorem człowieka nieugiętego w swoich przekonaniach, wzorem wierności wyznawanej wiary, wzorem męstwa, odwagi i ofiarności – narażał się dla bliźnich i przyjaciół, chciał innym pomóc, by ulżyć w cierpieniu i padł ofiarą własnej ofiarności. Urodził się ok. 250 roku w Zeiselmayer (dawne Ceti, Dolna Austria). Jego życie przypadło na okres prześladowań chrześcijan. W młodym wieku został powołany do armii cesarza rzymskiego – Dioklecjana (284-305).

W 304 roku ujął się za prześladowanymi legionistami chrześcijańskimi, za co został skazany na karę śmierci. Dnia 4 maja 304 r. poniósł śmierć męczeńską w nurtach rzeki Enns (Anizy), na terenie dzisiejszej Górnej Austrii, w miejscowości Lauriacum (obecnie Lorch). Ciało Floriana odnalazła wdowa Waleria. Nad jego grobem z czasem wybudowano kościół i klasztor ojców Benedyktynów, a później klasztor Kanoników Laterańskich według reguły św. Augustyna. W 1184 roku Idzi, biskup Modeny, za zgodą papieża Lucjusza III, na prośbę księcia Kazimierza Sprawiedliwego – syna Bolesława Krzywoustego, sprowadził relikwie św. Floriana do Krakowa. W delegacji uroczystej odbierającej relikwie znajdował się późniejszy biskup krakowski, kronikarz, błogosławiony Wincenty Kadłubek. W 1436 r. św. Florian został zaliczony przez biskupa krakowskiego kard. Zbigniewa Oleśnickiego – wraz ze świętymi Wojciechem, Stanisławem i Wacławem, do głównych patronów Królestwa Polskiego. Jego kult znacznie się wzmógł w Polsce i w Krakowie po 1528 roku, kiedy to ogromny pożar strawił Kleparz – dzielnicę Krakowa, a ocalał jedynie kościół św. Floriana. Odtąd zaczęto czcić św. Floriana w Polsce jako patrona od pożogi ognia i jako opiekuna straży pożarnej. Dlatego jego ołtarze, obrazy i figury można spotkać w kościołach, na bramach miast, na placach, rynkach i w strażnicach. Kraków ocalał od zniszczenia ogniem wojny także w latach 1939 i 1945. Z uwagi na to, że od początku działalności naszej uczelni wspólnym patronem duchowym górników i hutników była św. Barbara, kult św. Floriana nie upowszechnił się szerzej na co dzień.

UROCZYSTOŚCI DNIA HUTNIKA W AGH

Uroczyste posiedzenie Senatu w Dniu Hutnika w AGH

Tradycyjnie obchodzone rokrocznie: Dzień Hutnika i Dzień Górnika – są czynnikami, szczególnie w naszej Alma Mater, mającymi duży wydźwięk wychowawczy, pozwalającymi na integrację braci studenckiej z wychowawcami, ludzi nauki z praktykami z przemysłu, przywiązującymi duchem absolwentów do macierzystego Wydziału, a zatem i Uczelni. Kulturowane dziś tradycje mają duże podobieństwo w atmosferze zabawy, lecz odmienne są pewne zwyczaje czy obrzędy, będące wynikiem specyfiki zawodu czy rozwoju historycznego, technicznego i społecznego.

Już w pierwszym roku istnienia Akademii Górniczej, w grudniu 1919 r., odbyła się w salach Grand Hotelu w Krakowie tradycyjna Barbórka połączona ze Skokiem przez skórę oraz balem. Uroczystość tę powtarzano rokrocznie aż do wybuchu wojny. W okresie powojennym, kiedy ostatecznie utrwalił się podział na górnictwo i hutnictwo, pojawiła się idea odrębnego obchodzenia obu tych świąt, w tym Dnia Hutnika (rys.2). W przemyśle święto to zostało wprowadzone w 1956 roku. Z kolei w uczelni zaczęto je organizować w sposób określony od 1962 roku, kiedy to po raz pierwszy powołano formalnie komitet organizacyjny Dnia Hutnika. Jednakże wśród społeczności górników i hutników, zarówno pracowniczej, jak i studenckiej, w dalszym ciągu kulturowane są szczytne tradycje otrzymane od naszych nauczycieli i wychowawców. Winny być one dalej przekazywane młodym pokoleniom, gdyż tradycja wtedy spełnia swą rolę, kiedy jest wiecznie żywa.

Szczytne idee łączności Alma Mater z wychowankami, absolwentami poszczególnych wydziałów, spełnia założone w dniu 8 grudnia 1945 r. Stowarzyszenie Wychowanków Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie.

Rys.2. Dziekan prof. Z. Malinowski (2002-2008) wita gości podczas uroczystego posiedzenia Senatu w Dniu Hutnika w 2006 roku (w tle widoczna jest rzeźba S. Staszica). Foto: S. Malik.

Rokrocznie dla upamiętnienia uroczystości Dnia Hutnika w AGH wykonywane były: pamiątkowe kufle, głównie szklane, ale też często ceramiczne, oraz tace blaszane, głównie prostokątne, rzadziej okrągłe – niestety wykonywane tylko do 2003 roku, przy czym

pomysłodawcą okolicznościowych nadruków na nie był zawsze prof. Wacław Różański, a ich projektantem graficznym był prof. Edward Leja, którzy m.in. pod koniec XX wieku zaprojektowali serię tacek, przedstawiających zabytki hutnictwa ze Staropolskiego Okręgu Przemysłowego.

Uroczystość Ślubowania Hutniczego

Młodzież polska, studiując w zagranicznych ośrodkach naukowych, przyswajała sobie miejscowe tradycje organizacji studenckich, przenosząc je później na teren uczelni krajowych, m.in. Akademii Górniczej w Krakowie. Przed wojną każdy student był skokiem przez skórę pasowany na górnika czy hutnika. Dzisiaj jedynie wybrana, nieliczna grupa wyróżnionych studentów dostępuje zaszczytu osobistego uczestniczenia w skoku przez skórę lub ślubowaniu hutniczym. Idea odrębnego obyczaju przyjmowania do stanu hutniczego pojawiła się w 1962 r. Po raz pierwszy w Uczelni zorganizowano Dzień Hutnika, połączony z uroczystym ceremoniałem Ślubowania Hutniczego (rys.3) wraz z tradycyjnym spotkaniem towarzyskim w Karczmie pod Kadzią. Jednocześnie w całym przemyśle hutniczym w Polsce wprowadzono flagi hutnicze w kolorze czarno-czerwonym oraz godło hutnicze. Jako nowy element pojawiła się tradycja wykonywania kufli, tac i innych upominków z motywami, upamiętniającymi dane święto i wspólnie spędzone chwile Starych Strzech i Młodych Hutników.

Rys.3. Ceremonia Ślubowania Hutniczego w Dniu Hutnika'2014 na krużgankach w paw. A-0. Stoją na schodach (od lewej, w górę): asysta pocztu sztandarowego AGH, kosciarze, pudlerz (zasłonięty), kowale, kosciarze, asysta pocztu sztandarowego Stowarzyszenia Wychowanków AGH. Foto: S. Malik.

Ceremonia Ślubowania Hutniczego odbywa się bezpośrednio po uroczystym posiedzeniu Senatu w Dniu Hutnika AGH, a miejscem jej przeprowadzenia najczęściej są krużganki w hallu w paw. A-0. Rzadziej była ona prowadzona po niewielkiej przerwie czasowej w Sali geodezyjnej w paw. C-4 lub sporadycznie w innych miejscach.

W uroczystym ślubowaniu hutniczym biorą udział studenci pionu hutniczego, głównie z Wydziałów: Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej oraz Metali Nieżelaznych, którzy

Rys.4. Okładka Biuletynu Informacyjnego Pracowników AGH – 26.05.1999

ceremonialnie wstępują w stan hutniczy. W tej ceremonii w 1999 roku wzięły udział po raz pierwszy dwie studentki Marzena D. i Bożena M. (rys.4) z Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej, Specjalność Inżynieria Powierzchni. Mistrz Ceremonii, stopniem swym odpowiada stanowisku Mistrza Pudlerza, zaś ślubujących i pomocników należy raczej zaliczyć do grona kosciarzy, występujących w czasie uroczystości w galowych mundurach hutniczych. Każdy ślubujący student otrzymuje z rąk dziekana również pamiątkowy dyplom.

Spotkanie w Karczmie pod Kadzią

Obok oficjalnych, uroczystych akademii i imprez artystycznych, podkreślających znaczenie zawodu hutnika, zachowała się wieloletnia tradycja męskich spotkań towarzyskich w Karczmie pod Kadzią. Jest ono tradycyjną kontynuacją zwyczajów, opartych na frywolnym dialogu, kraszonym pieśnią, a wspomaganych kuflem piwa.

Już 7 grudnia 1921 roku odbyło się z okazji Barbórki spotkanie gwarków – ze skokiem przez skórę w programie, wedle wzorów wypracowanych w Leoben. Uroczystość ta odbywała się w latach 1919-39 kolejno w salach: Grand Hotelu przy ul. Sławkowskiej, a później Kasyna Oficerskiego lub w Starym Teatrze, by po 1936 roku organizować je już we własnym budynku gł. Wieczory piwne miały charakter uroczysty i zwano je komersami, a odbywały się w związku z początkiem roku akad., Barbórką lub pożegnaniem absolwentów. Istnieją przesłanki, iż pierwsze spotkania piwne na Wydz. Hutniczym Akademii Górniczej organizowane były w Katedrze Metalografii już z początkiem 30. lat XX wieku, gdy jej kierownikiem był prof. I. Feszczenko-Czopiwski.

Dopiero po 1962 roku Spotkanie w Karczmie pod Kadzią organizowane były wieczorem w Dniu Hutnika w różnych miejscach:

- a) Sali Geodezyjnej w paw. C-4,
- b) Sali Sportowej w Studium Wychowania Fizycznego AGH przy ul. Piastowskiej,
- c) sporadycznie w innym miejscu, np. Hali Technologicznej w paw. B-4 (pierwsza karczma), Kopalni Soli „Wieliczka” czy też ostatnio w Stołówce Fundacji KRAKUS.

Otwarcia spotkania dokonuje Dziekan Wydziału Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej, powołując Prezesa Prezydium. Uczestnicy spotkania stanowią społeczność dobrze zorganizowaną i wysoce zdyscyplinowaną. Władzę absolutną stanowi Wysokie i w Sprawach Piwnych Nigdy Nieomyłne Prezydium (rys.5), wybierane przez aklamację pieśnią "Wstępuj, wstępuj Prezesie mój". Uczestnicy spotkania są podzieleni na dwie odrębne Tablice Piwne, z których jedna nosi nazwę Tablicy Wyższej (Starszych), druga zaś Tablicy Niższej (Młodszych). Władzę nad Tablicami sprawują Kontrapunkci, powoływani przez Wysokie Prezydium, bądź pieśnią przez uczestników spotkania. Wysokie Prezydium powołuje także Kantorów, będących pośrednikami między Tablicami a nim, którzy dbają o to, aby pieśń nieustannie towarzyszyła uczestnikom przez całe spotkanie.

Program wypełnia nieustanna rywalizacja między Tablicami. W części oficjalnej ogłaszane są konkursy pieśni, ciętego i frywolnego dowcipu bądź anegdoty, szybkiego wypicia kufła piwa, odbywają się chrzciny młodego hutnika itp. W części nieoficjalnej nawiązują się koleżeńskie więzy między Starymi Strzechami, a Młodymi Hutnikami, które warunkują przekazywanie tej pięknej i starej tradycji, wśród wielu pokoleń hutników polskich i zapewniają wiele radości i zadowolenia z chwil, spędzonych ponownie w murach

naszej Alma Mater. Przez całe spotkanie w Karczmie pod Kadzią umila ucho muzyka, wykonywana przez kapelę Zespołu Pieśni i Tańca AGH Krakus. Napisano wiele pięknych pieśni o zawodzie hutnika. Ich najwyższą wartością jest to, że każdy hutnik ją lubi i chętnie śpiewa. Wiele ośrodków hutniczych wydaje więc śpiewniki z tymi pieśniami, przyczyniając się do ich popularyzacji wśród braci hutniczej.

Rys.5. Dziekan prof. S. Jasińska (1990-1996) powołuje Prezesa (prof. J. Frydrycha) i Prezydium (kilkuosobowe) Karczmy pod Kadzią, odbywającej się w 1993 roku w paw. C-4. Foto: S. Malik.

Rauty u „Żelaznych Dam”

Wybór na dziekana Wydziału prof. Stanisławy Jasińskiej (1990-1996) – pierwszej i jedynej kobiety w historii Wydziału, stworzył pewne problemy zwyczajowe, gdyż dotychczas Karczmy pod Kadzią odbywały się jedynie w męskim gronie. Prezesa i Prezydium powoływał zwyczajowo dziekan – mężczyzna. Dlatego urzędująca pani dziekan zaproponowała nowe rozwiązanie tego problemu: przyjdzie na rozpoczęcie karczmy, powoła Prezesa, uformuje Prezydium i opuści to spotkanie, zapraszając na raut u „Żelaznych dam”. Z czasem to spotkanie umożliwiała wspólną zabawę pań i studentek z Wydziału w oczekiwaniu na przyście panów po zakończeniu Karczmy pod Kadzią. Program rautów był starannie przygotowywany przez panie z Wydziału, a we wspólnej zabawie łączył wszystkich pracowników Wydziału z gośćmi Dnia Hutnika. Ideą tych spotkań jest organizowanie zabaw przy piwie nie tylko w kobiecym gronie czyli czegoś w rodzaju babskiego combra, pod koniec którego włączają się do zabawy także mężczyźni.

Biesiady Hutnicze

W latach 2003-2009 finałem uroczystości Dnia Hutnika były Biesiady Hutnicze. Miały one charakter koedukacyjny i były spotkaniem gości Dnia Hutnika z kadrą i studentami Wydziału. Rauty u „Żelaznych Dam” pozostaną w tradycji Wydziału, jako spotkania pełne humoru, taktu najwyższej próby i dobrej zabawy. Wzorowane na rautach Biesiady Hutnicze trwają do dnia dzisiejszego, tylko „Żelaznej Damy” brak.

Bale Hutnika

Znane są informacje o pierwszym Balu Hutnika w 1959 roku, zorganizowanym wyjątkowo – tuż po zakończeniu budowy budynku, w paw. B-4 w sali, w której obecnie jest Audytorium prof. W. Leskiewicza.

W latach po 1962 roku bal ten organizowano, albo indywidualnie w ramach Dnia Hutnika, albo w połączeniu z Dniem Górnika. Niekiedy bale takie organizowano w ramach jubileuszy czy to Uczelni, czy też Wydziału. Dlatego miejscem ich organizacji była: Aula Główna AGH (1963), Kopalnia Soli „Wieliczka” (1979), Dom Socjalny Fundacji „Krakus” (1999), Willa Decjusza (2012), itp.

PAMIĄTKI Z DNIA HUTNIKA

Pamiątki, wydawane z okazji Dnia Górnika i Dnia Hutnika w AGH w poszczególnych latach, eksponowane są w Muzeum AGH.

Pamiątki w formie kufli (szklanych lub ceramicznych) i tacek metalowych (okrągłych lub prostokątnych), przygotowane w poszczególnych latach z okazji Dnia Hutnika w AGH, pokazane są w gablocie (rys.6), usytuowanej od 1999 roku na I p. w paw. B-4. Inicjatorką utworzenia tej ekspozycji była prof. Stanisława Jasińska, dziekan Wydz. Metalurgii i Inżynierii Materiałowej AGH w latach 1990-96.

Rys.6. Gablota z kolekcjami pamiątek z Dnia Hutnika, tj. kolekcją kufli (z lat 1962-dzisiaj), będącą darem mgr inż. Jerzego Natkańca*, i kolekcją tacek (z lat 1963-2003), będącą darem dr inż. Jerzego Noconia**: a – widok z przodu, b – widok z tyłu. Foto: W. Kosibowicz.

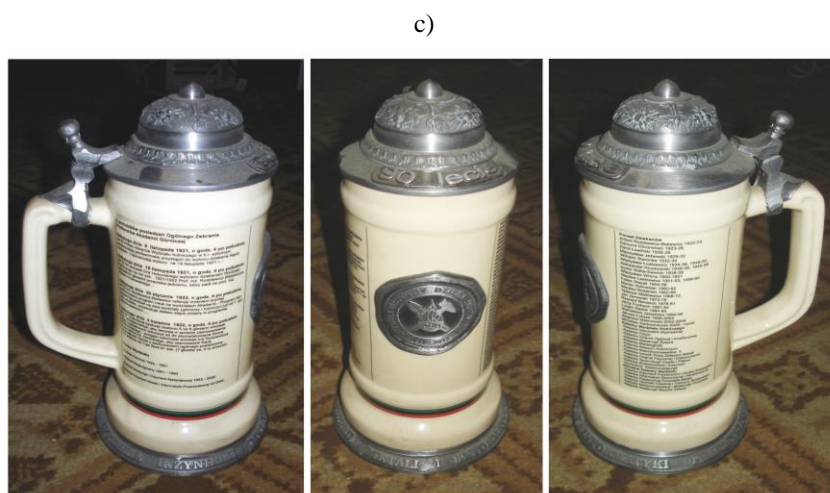
* - wieloletni dyrektor ds. technicznych Huty Silesia w Rybniku,

** - adiunkt, pracownik naukowy Wydz. Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej AGH

Różnorodność tematyki i szatę graficzną tych pamiątek przez wiele lat tworzyli wielcy miłośnicy tradycji hutniczej nie tylko na Wydziale, ale i w AGH, jakimi byli:

- a) prof. Waclaw Różański – twórca koncepcji tematycznej tych pamiątek,
- b) prof. Edward Leja – autor graficznego ich opracowania.

Przykładowo tradycyjna pamiątkowa taca (rys.7a), wykonana z okazji Dnia Hutnika '72, tj. w roku Jubileuszu 50-lecia Wydziału Metalurgicznego AGH (1922-1972), przedstawia herby miast, związanych z hutnictwem żelaza i metali nieżelaznych. Z kolei na poniższym zdjęciu przedstawione są tradycyjne pamiątkowe ceramiczne kufle (rys.7b), wykonane z okazji Dnia Hutnika w latach Jubileuszu 75-lecia i 90-lecia tego Wydziału.

Rys.7. Pamiątki z Dnia Hutnika w AGH: taca prostokątna – jubileusz 50-lecia Wydziału Metalurgicznego, 1972 rok (a), kufel – jubileusz 75-lecia Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej, 1997 rok (b), kufel – jubileusz 90-lecia Wydziału Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej, 2012 rok (c).
Foto: W. Kosibowicz.

UROCZYSTOŚCI WYDZIAŁOWE I UCZELNIANE

Zgodnie z wieloletnią tradycją na początku maja każdego roku w Akademii Górniczo-Hutniczej odbywają się uroczystości związane z Dniem Hutnika, na pamiątkę św. Floriana – patrona zawodów, szeroko związanych z otwartym ogniem (m.in. strażaków, hutników,

odlewników, kominiarzy, garncarzy czy piekarzy). Głównym organizatorem tych uroczystości jest Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej, a uczestniczą w nich także pracownicy i studenci innych wydziałów pionu hutniczego. Honorowy patronat nad uroczystościami obejmuje urzędujący Rektor AGH. Program obchodów statutowego święta Uczelni obejmuje dwa dni, które wypełniają znaczące dla uczestników wydarzenia.

Uroczystościami Wydziałowymi i Uczelnianymi, ściśle związanymi z obchodami Dnia Hutnika w Uczelni, były od wielu lat:

- a) **Okolicznościowe jubileusze urodzin** (od 65- do 85-lecia) zasłużonych profesorów lub **jubileusze ich pracy naukowej i dydaktycznej** (od 40- do 55-lecia) na Wydziale, znane są też **jubileusze działalności danej Katedry** (od 20- do 95-lecia).

Często we wspomnieniach przywołuje się pamięcią sylwetki zasłużonych profesorów, którzy swą osobowością i autorytetem naukowym kształtowali umysły i serca swych młodszych kolegów bądź też młodzieży akademickiej, uczącej się w akademii. Swym autorytetem, wiedzą i doświadczeniem zawodowym zapewniali wysoki poziom nauczania, czym kształtowali określone kierunki wiedzy, uprawianej przez siebie. Dlatego na przestrzeni lat organizowano im jubileusze urodzin lub ich pracy, fundowano wiele tablic czy też tworzone audytoria, pracownie bądź laboratoria, w których je umieszczano, upamiętniając wybitnych profesorów, zasłużonych dla katedr, wydziałów i uczelni. Osoby te znane były również poza uczelnią, odciskając piętno swej osobowości w środowiskach naukowych innych uczelni, bądź zakładów przemysłowych, z którymi współpracowały. Z czasem stało się również tradycją honorowanie tych wybitnych i zasłużonych profesorów przez poświęcanie poszczególnych pawilonów ich patronatowi. Dlatego – patronami budynków, użytkowanych przez Wydział Hutniczy AG (i jego późniejsze jednostki), zostali profesorowie, którzy dali się poznać szeroko w swym życiu zawodowym. Każdy z tych profesorów – analizując ich charakterystyki osobowe i naukowe, wyróżniał się w uprawianej dziedzinie nauki, będąc szeroko znaną postacią w środowisku podczas swej pracy naukowej na uczelni. Dlatego też czczono ich pamięć także przez fundowanie tablic pamiątkowych. Tradycja ta była starszą ideą honorowania tych wybitnych profesorów z zakresu hutnictwa.

- b) **Sesje Studenckich Kół Naukowych Pionu Hutniczego**, odbywające się w czwartkowe przedpołudnie, przy czym jej otwarcie odbywa się w Auli AGH, a dalsze obrady kontynuowane są w 30 sekcjach i podsekcjach tematycznych, usytuowanych na wielu Wydziałach pionu hutniczego. Wygłaszanych jest prawie pięćset referatów, opracowanych przez członków studenckich kół naukowych z 68 KN. W konferencji biorą udział reprezentanci dwunastu uczelni, w tym ośmiu polskich i czterech zagranicznych. Materiały konferencyjne, w tym informacje o kołach naukowych i streszczenia referatów, zgodnie „z duchem czasu” udostępniane są na stronie internetowej galaxy.uci.agh.edu.pl/~kolanauk/ph/?p=1715.

Majowe konferencje studenckich kół naukowych, będące przeglądem całorocznej pracy kół naukowych pionu hutniczego, stały się szansą wykorzystywaną przez studentów na legitymizację ich pracy naukowo-badawczej, co można wyrazić także wzrostem ilości wygłaszanych referatów. Świadczą o tym wskaźniki charakteryzujące referaty na kolejnych sesjach Kół Naukowych Pionu Hutniczego, gdyż na XXVIII sesji w 1991 roku było to 90 referatów, przygotowanych przez 121 autorów, wygłoszonych w 7 sekcjach, jako dorobek 45 kół naukowych, działających w ramach pionu hutniczego na 10 wydziałach uczelni, zaś na LIII sesji w 2016 roku były to 474 referaty, przygotowane przez 641 autorów – w tym (co warto podkreślić na uczelni technicznej) 245 kobiet, i prezentowane w 30 sekcjach tematycznych przez przedstawicieli 12 wydziałów uczelni oraz 8 zagranicznych.

W ramach majowych sesji (od 2013 roku) prowadzony jest także konkurs na najlepsze referaty w poszczególnych sekcjach tematycznych, które następnie prezentowane są na Sesji Laureatów (od 1996 roku), w ramach których społeczność studencka zapoznaje się z najwyższymi ocenianymi referatami, ich tematyką i poziomem naukowym. W latach 1997-2002 umożliwiono laureatom publikowanie prac w Zeszytach Naukowych AGH – Metalurgia i Odlewnictwo, zaś od 2002 roku publikacje ukazują się w Zeszytach Studenckiego Towarzystwa Naukowego, wydawanych przez Wydawnictwo STN. Laureaci zostają uhonorowani pamiątkowymi dyplomami, wręczanymi na Sesji Laureatów.

c) **Wydziałowe Sesje Naukowe** – są one od wielu lat wpisane w scenariusz Dnia Hutnika, a ich zadaniem jest prezentacja osiągnięć naukowo-badawczych Wydziału, efektów współpracy naukowej Katedr z przemysłem, dyskutowany jest stan i kierunki rozwojowe hutnictwa w kraju i za granicą. Obrady te w ostatnich latach ukształtowały się w dwóch panelach:

- panel popołudniowy we czwartek, poświęcony prezentacji dorobku naukowego i wybranych osiągnięć naukowych wszystkich katedr, tworzących Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej AGH w danym roku;
- panel poranny w piątek, przeznaczony do prezentacji osiągnięć i możliwości badawczych krajowych i zagranicznych jednostek naukowych, współpracujących z Wydziałem oraz innowacjom w szeroko rozumianym przemyśle metalurgicznym.

Rys.8. Obchody Dnia Hutnika'63 w AGH: Sesja naukowa pt. „Zadania uczelni w planie 20-lecia powojennego”. Stoją (od lewej): prof. J. Anioła – prorektor, prof. A. Bolewski – prorektor, prof. T. Kochmański – rektor AGH w l. 1962-64, prof. W. Leskiewicz – prorektor. Foto: nieznany

W 1963 roku – podczas Obchodów Dnia Hutnika w AGH, odbyła się sesja naukowa pt. „Zadania uczelni w planie 20-lecia powojennego”, w którym to roku przypadała 350. rocznica budowy na Kielecczyźnie wielkiego pieca do wytapiania surówki, opalanego węglem drzewnym. Omawiano m.in. aktualny stan technologiczny w krajowym hutnictwie żelaza (rys.8), poczynając od budowy w Samsonowie w 1613 roku przez braci Wawrzyńca i Jana Caccia – włoskich specjalistów z Bergamo, pierwszego w Polsce tego typu wielkiego pieca. Miejsce jego budowy leżało wówczas w Zagłębiu Staropolskim, tj. w ówczesnym głównym okręgu hutniczym w Polsce. Wchodził on w skład nowoczesnych zakładów przetwórstwa żelaza, poczynając od wytworzenia w nim surówki poprzez jej przetwarzanie w powszechnie stosowanych

kuźnicach i fryszerkach. Z kolei pierwszy wielki piec opalany koksem uruchomiono na terenie Polski w Gliwicach w 1796 roku.

d) **Wręczenie odznaczeń** (naukowych, resortowych lub państwowych) **oraz wyróżnień** (różnego typu).

Głównym punktem obchodów Dnia Hutnika jest uroczyste posiedzenie Senatu AGH, któremu przewodniczy Rektor. Następnie zabiera głos urzędujący Dziekan Wydziału Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej, który przedstawia najnowsze osiągnięcia dydaktyczne i naukowe wydziału oraz kierunki i perspektywy jego rozwoju. Z kolei przeprowadzane są promocje doktorów habilitowanych. Następnie Wydział honoruje – spośród kadry naukowej Wydziału oraz spośród naukowców, współpracujących z Wydziałem, osoby wyjątkowe, cieszące się

wybitnym autorytetem naukowym, twórców techniki lub wspierające Wydział organizacyjnie lub finansowo. Takie osoby – na wniosek Wydziału, Uczelnia wyróżnia:

- a) tytułami doktora honoris causa AGH, co odbywa się na uroczystym posiedzeniu Senatu, organizowanym tuż przed obchodami tego święta (np. we wtorek/środe);
- b) tytułami profesora lub konsula honorowego.

Podczas tych posiedzeń przedstawiciel władz państwowych wręcza przyznane odznaczenia państwowe i resortowe, a sam Wydział wręcza medale honorowe „Za zasługi dla Wydziału”. Kolejnym punktem uroczystości są wystąpienia zaproszonych gości i gratulacje okolicznościowe. Posiedzenie Senatu kończy uroczysta ceremonia ślubowania hutniczego złożonego przez reprezentantów braci studenckiej, którzy symbolicznie zostają przez Rektora AGH oraz Dziekana Wydziału przyjęci do grona hutników.

KULTYWOWANIE TRADYCJI HUTNICZYCH

Animatorzy tradycji hutniczych

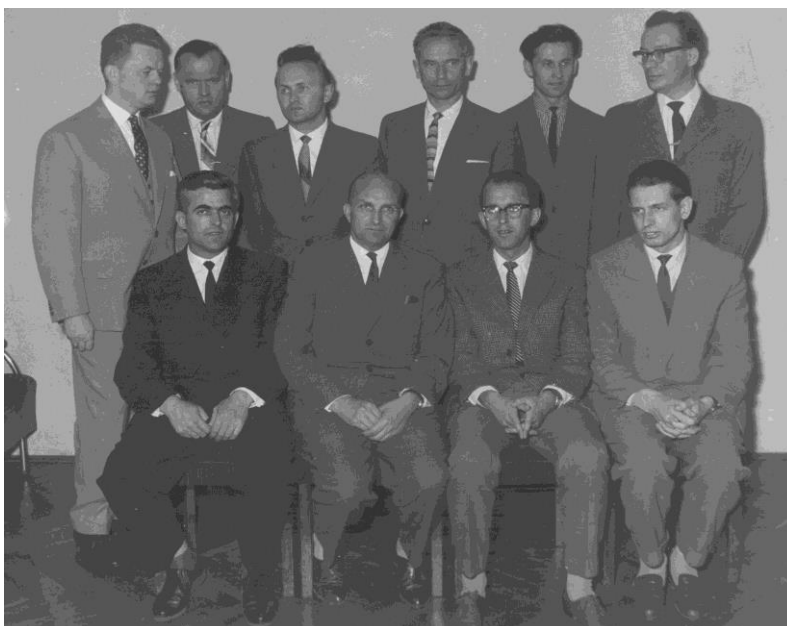
Rys.9. Prof. Waław Rózański (1913-1994)
– Dziekan Wydz. Metalurgicznego (1962-1966),
piewca i animator tradycji hutniczych
w Akademii Górniczo-Hutniczej

Profesor Waław Leskiewicz był jednym z inicjatorów wprowadzenia Dnia Hutnika w AGH – pierwotnie w 1956 roku, a następnie od 1962 roku jako drugiego święta w Uczelni. Głównym inicjatorem i twórcą scenariusza tych obchodów był prof. Waław Rózański (rys.9), dziekan Wydziału Metalurgicznego w latach 1962-66. Był on wielkim miłośnikiem i propagatorem staropolskiego hutnictwa i tradycji hutniczych na Ziemi Kieleckiej, zarówno w skali uczelni, jak i w krajowym hutnictwie. W skład 10. osobowego komitetu, powołanego w 1962 roku, któremu przewodniczył prof. W. Leskiewicz (rys.10), weszło wiele wybitnych osób, wśród których było m.in. 3 naukowców-wychowanków Akademii, wyróżnionych później tytułem doktora h.c. AGH. Grupa tych osób przez wiele lat udzielała się w życiu Wydziału, inicjując wiele istotnych prac organizacyjnych dla dobra zarówno macierzystego Wydziału, jak i Uczelni.

Prof. W. Rózański swoje przywiązanie do wydziału i uczelni oraz jej wychowanków przeniósł na Stowarzyszenie Wychowanków AGH gdzie pełnił różne funkcje wiceprzewodniczącego Zarządu Gł. i jego członka. Był wielce zasłużonym profesorem dla naszego Wydziału i Uczelni, który w latach 1968-69 był członkiem jubileuszowego Komitetu Obchodów 50-lecia AGH, zorganizowanych w dniach 21-25 maja 1969 roku.

Prof. W. Leskiewicz to wielce zasłużony profesor Wydziału i Uczelni, który w latach 1978-80 był przewodniczącym jubileuszowego Komitetu Obchodów 60-lecia AGH (rys.11). W tej działalności ujawnił się w całej pełni Jego talent organizatorski, co znalazło swój wyraz m.in. w wielu podjętych wtedy inicjatywach:

- ✓ odtworzenia przed wejściem do głównego gmachu AGH spiżowych grup rzeźb górników i hutników (1979), symbolizujących zgodny trud tych ciężkich zawodów,
- ✓ polepszenia bazy dydaktycznej i badawczej Wydz. Metalurgicznego przez budowę paw. B-5 (1980),
- ✓ budowy nowoczesnej stołówki pracowniczej na terenie uczelni (1984).

Rys.10. Członkowie pierwszego Komitetu Obchodów Dnia Hutnika'1962 na AGH. Od lewej: siedzą – dr Ferdynand Szwagrzyk, prof. Waław Leskiewicz – przew., dr Jan Janowski, mgr Marian Kruciński, stoją – mgr Tadeusz Rybka, dr Kazimierz Bisztyga, mgr Tadeusz Szostak, dr Eugeniusz Wosiek, mgr Robert Szyndler, dr Stanisław Gorczyca

Rys.11. Członkowie Komitetu Obchodów 60-lecia AGH (w 1979 r.). Od lewej: siedzą: prof. Julian Sulima-Samujłło – autor wyd. „Kronika i spis absolwentów AGH 1919-79”, prof. Waław Leskiewicz – przewod., prof. Zygmunt Drzymała – prorektor AGH, prof. Władysław Longa – przewod. Stowarzyszenia Wychowanków AGH, stoją: mgr Tytus Mróz – dyr. adm. AGH, prof. Kazimierz Bisztyga – skarbnik, dr Maciej Tondos – sekretarz KU PZPR, prof. Janusz Roszkowski, p. Marek Siwiec – student, przedstawiciel RU SZSP, prof. Zbigniew Engel – wiceprzewod., prof. Tadeusz Karwan, dr Zdzisław Śmietański – wiceprezes RU ZNP, prof. Stanisław Pytko

Prof. Jerzy Frydrych to kolejny wielce zasłużony profesor nie tylko naszego Wydziału, ale i Uczelni, który w latach 1998-99 był przewodniczącym jubileuszowego Komitetu Obchodów 80-lecia AGH, zorganizowanych w dniach 24-26.06.1999 roku.

Przez wiele lat Rada Wydziałowa rokrocznie wybierała przewodniczącego Komitetu Obchodów Dnia Hutnika w danym roku kalendarzowym, który dobierał sobie zespół do realizacji określonych zadań, związanych z przygotowaniem takiego święta. Na rys.12 przedstawiono osoby, pracujące w składzie KODH w 1992 roku.

Rys.12. Członkowie Komitetu Obchodów Dnia Hutnika 1992. Siedzą (od lewej): prof. M. Blicharski – recenzent tytułu dhc dla prof. J. Philiberta, prof. J. Kusiński – prodziekan, prof. S. Jasińska – dziekan, prof. W. Różański – senior-hutnik, prof. J. Pacyna – przewodniczący KODH. Stoją (od lewej): dr W. Madej, mgr T. Skowronek, mgr M. Chociej, p. M. Tarka, mgr M. Góra, dr A. Ciaś, p. U. Kulig, dr S. Gut, dr J. Kajtoch, dr J. Starczewski, dr K. Satora

Bibliografia:

1. Bęben A.: Górnicza lampa się pali.... UWN-D Wyd. AGH, Kraków, 2008.
2. Suliga I.: 90 lat „Metalurgii” w fotografiach i wspomnieniach. Wyd. Nauk. „Akapit”, Kraków, 2012.
3. Kajtoch J.: AGH – Wydział Metalurgii i Inżynierii Materiałowej – Informator. Wyd. Mał. Oficyna Wyd. KRAK-BUCH, Kraków 1994.
4. Wójcik Z. J.: Stanisław Staszic – organizator nauki i gospodarki. Wyd. Stowarzyszenia Wychowanków AGH. Kraków, 1999.
5. Pater Z.: Wybrane zagadnienia z historii techniki. Wyd. Politechniki Lubelskiej, Lublin, 2011.
6. Bąk B. (red.): Dziewięć dekad Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie 1919-2009. Zespół ds. Informacji i Promocji AGH. Kraków, 2009.

Opracował: dr inż. Jerzy KAJTOCH

Uaktualniono:

Kraków, 15 lutego 2018 r.